

# 't Ezelsvel

Postiljon van de Vlaamse Academici – Regio Brugge

Nr. 160 – December '25 (*Memoires van een taalman*)

Hoe doe doet u?

Hugo Brouckaert  
hugo.brouckaert@skynet.be

Halfweg de jaren tachtig van de vorige eeuw was ik in Londen te gast als spreker op een tweedaagse internationale conferentie over nieuwe technologie. Mijn dienst was er met een vriendelijke Franse brief uitgenodigd om een uiteenzetting te houden over de toen nog vrij summiere technologische ontwikkelingen op het gebied van vertalen bij de Belgische overheid. Samen met mijn Franssprekende directeur had ik een ronkende toespraak in het Frans voorbereid, een taal waarin ik me behoorlijk uit de slag trek.

Paniek maakte zich van mij meester toen ik, op de vooravond van mijn optreden, in mijn Londens hotel een briefje aantrof met de vraag of ik toch niet vergeten was dat alle referaten in het Engels dienden te worden gehouden.

Ik heb toen tot een stuk in de nacht in mijn hotelkamer uit de *langue source* naar de *target language* zitten vertalen met naast mij een beduimeld boekje dat ik aan de receptie had kunnen bemachtigen. Het heette *English Phrasebook for Tourists*, maar ik kon helaas weinig aanvangen met zinnetjes als *The toilet won't flush* en *Where can you hear traditional music here?*

's Anderendaags stond ik, alleen op een immens podium, met een bedroevend continentaal accent mijn met de handgeschreven vertaling af te lezen, doorspekt met idiomatische uitdrukkingen van eigen vinding en tot stand gekomen in een noodsituatie. Steenkolenengels dus. De genodigden en organisatoren op de eerste rij keken mij aan met blikken die gaandeweg meewariger werden. Hier en daar

verscheen ook een monkellach en gefrons van wenkbrauwen. Ik begon ook nog te stotteren. Mijn handschrift bleek namelijk ongunstig beïnvloed geweest te zijn door het vorderend nachtelijk uur en het overhevelen van de inhoud van de minibar.

Bijna werd ik gered door een groep demonstranten die de zaal van achteren betraden en tot voor het podium kwamen. Ze ontrolden spandoeken die alludeerden op de nutteloosheid van vertalingen en de zegeningen van het Esperanto. Ik hoopte vurig dat ze mij met zachte hand van het podium zouden verwijderen. Helaas gingen ze zonder mij weer naar buiten. In alle stilte, wellicht omdat in het Esperanto gescandeerde slogans door geen mens begrepen worden, al moeten die o's en a's aan het slot van de woorden toch wel muzikaal klinken.

Na een goed half uur kwam er een einde aan mijn pijnlijke act. Ik kreeg een beleefd applaus. Zo fair zijn Britten nu eenmaal. 's Anderendaags, bij de borrel na afloop van de conferentie, was ik opmerkelijk genoeg de held: ik was de enige spreker die, dankzij het optreden van de esperantisten, een Londense krant gehaald had, inclusief een foto op pagina drie. Het was een kwaliteitskrant, want in die tijd stond op pagina drie van de Britse populaire kranten in tabloidformaat altijd een foto van een blootgeklede dame.

Er was tijdens die receptie ook nog een demonstratie met een vertaalcomputer. Dat werd toen nog 'machinevertaling' genoemd. Die machine had bijna tien minuten nodig om *The bottle is in the cupboard* in het Frans te vertalen. De moedermachine stond in Parijs, de vertaling kostte een dure telefoonverbinding met de lichtstad en *cupboard* was als *compartiment* vertaald. Sinds mijn Londens avontuur is er op dat vlak heel wat vooruitgang geboekt. Toch krijg je van een van de vertaalwebsites op je pc als vertaling van *How do you do?* in het Nederlands nog altijd *Hoe doe doet u?* Als vertaling kan dat tellen. Londens hotelniveau, zeg maar.

Mijn Engels is er inmiddels met sprongen op vooruitgegaan. Ik weet nu bijvoorbeeld dat *velvet cushions* geen volvette kaasjes zijn. Toch ben ik opgelucht dat ze me in Londen niet meer vragen.